

Prof. zw. dr hab. Wanda Sułkowska
Prof. UEK dr hab. Maria Płonka

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Katedra Zarządzania Ryzykiem i Ubezpieczeń

STRATEGIE EKONOMICZNE SPOŁECZEŃSTWA A POSTAWY WOBEC UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

**Konferencja naukowa: Minimalizacja ryzyka a ryzyko minimalizacji
Jak uczyć o ubezpieczeniach społecznych?
Kraków, 7 - 8 marca 2018**

Agenda

- 1) Wprowadzenie**
- 2) Problem badawczy i cele badania**
- 2) Metodologia badań**
- 3) Wyniki badań wtórnych i pierwotnych**
- 4) Wnioski**

Problem badawczy i cele badania

Teza: Brak wiedzy o ubezpieczeniach społecznych studentów PRZED zajęciami z ubezpieczeń.

Na jedyne pytanie otwarte w badaniach:

proszę o wpisanie instytucji odpowiedzialnych za ubezpieczenie społeczne.

Wielu studentów wpisywało PZU lub inne zakłady ubezpieczeń, a nie ZUS.

Problem badawczy i cele badania

Celem badania było uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

- 1) Czy przedmiot UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE zmienia wiedzę o ubezpieczeniach społecznych i w jakim stopniu?
- 2) Czy przedmiot UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE zmienia postawy studentów wobec ryzyka starości (porównanie wyników)
- 3) Czy jest gotowość studentów do pogłębiania wiedzy o UBEZPIECZENIACH SPOŁECZNYCH?
- 4) Od jakiego poziomu edukacji powinno się kształcić w zakresie UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH?
- 5) Jakie metody dydaktyczne są najbardziej cenione przez studentów?

Metodologia badań

1. Analiza źródeł wtórnych (danych zastanych)

2. Badania pierwotne

Badania pilotażowe : autorskie kwestionariusze ankietowe (100 respondentów, dobór nielosowy, kwotowy: 50% respondentów przed zajęciami z ubezpieczeń, 50% respondentów po zajęciach z ubezpieczeń, technika PAPI),

Techniki badawcze w badaniach pierwotnych:

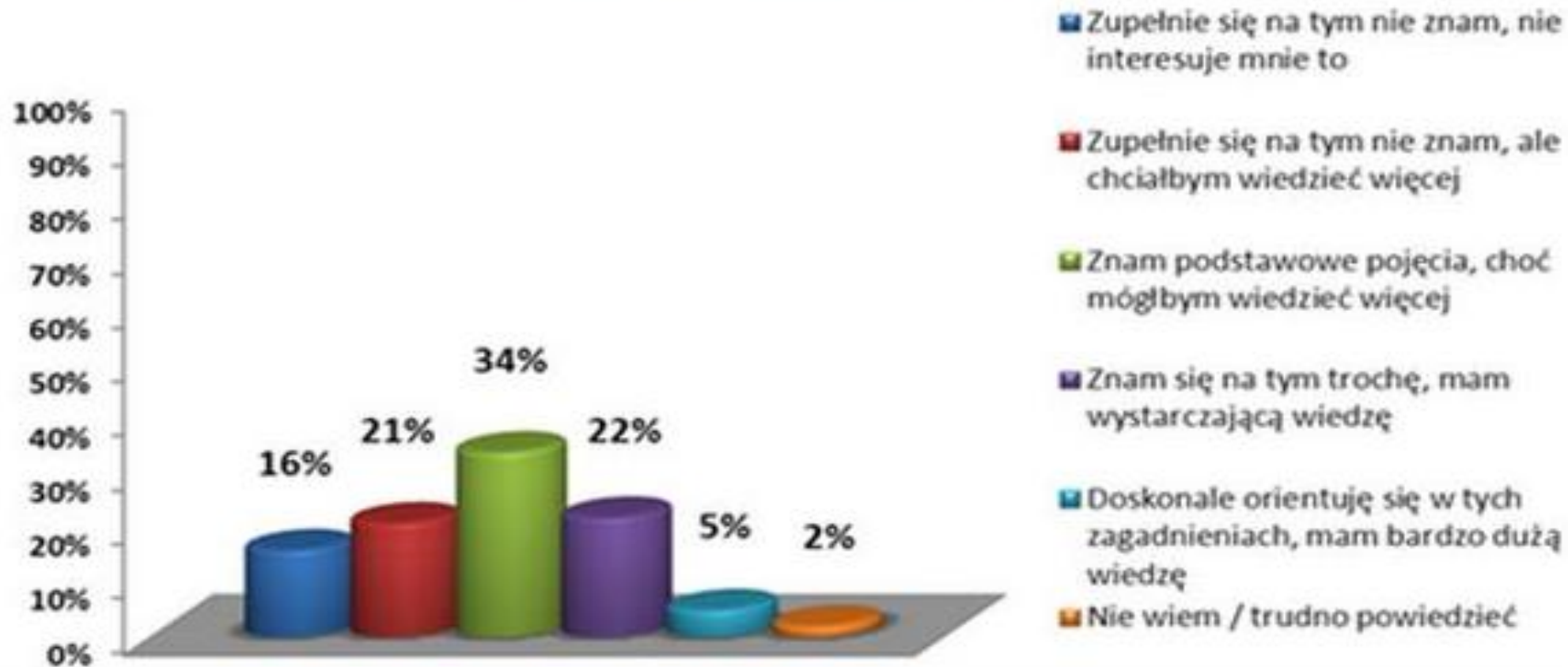
- jedno pytanie otwarte, badające elementarną znajomość problematyki ubezpieczeń społecznych przez respondentów, pozostałe pytania zamknięte
- technika dyferencjału semantycznego połączona ze skalą Likerta,
- pytania dychotomiczne,
- pytania ze skalą.

Wyniki badań wtórnych

Źródło:

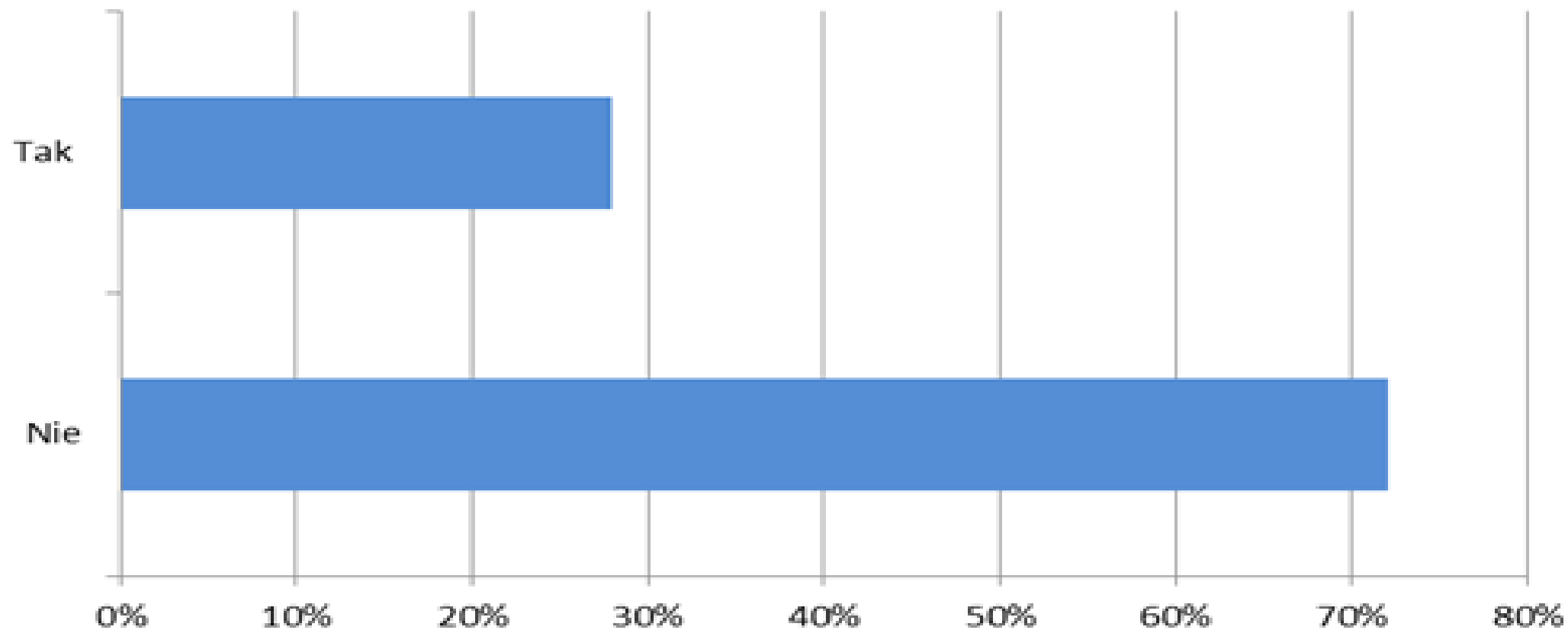
<http://www.finanse.egospodarka.pl/art/galeria/137595,Polacy-a-przyszle-emerytury-Dlaczego-nie-oszczedzamy,1,63,1.html>

Jak ocenia Pan/i swoją wiedzę na temat możliwości - produktów oferowanych przez instytucje finansowe w zakresie oszczędzania na emeryturę?

Informacje o badaniu: Badanie przeprowadzono w październiku 2016r., na reprezentatywnej grupie Polaków w wieku 25-45 lat, posiadających przynajmniej jedno niepełnoletnie dziecko. Agencja badawcza: IQS. Tytuł badania: „Badanie postaw Polaków wobec swojej przyszłości na emeryturze, II edycja.”

Czy odkłada Pan(i) samodzielnie na emeryturę, poza obowiązkowymi składkami?

Sondaż telefoniczny przeprowadził na zlecenie Deutsche Bank instytut IBRIŚ
16.07.2016r. na losowej, reprezentatywnej dla ogółu mieszkańców Polski próbie

Źródło: Deutsche Bank

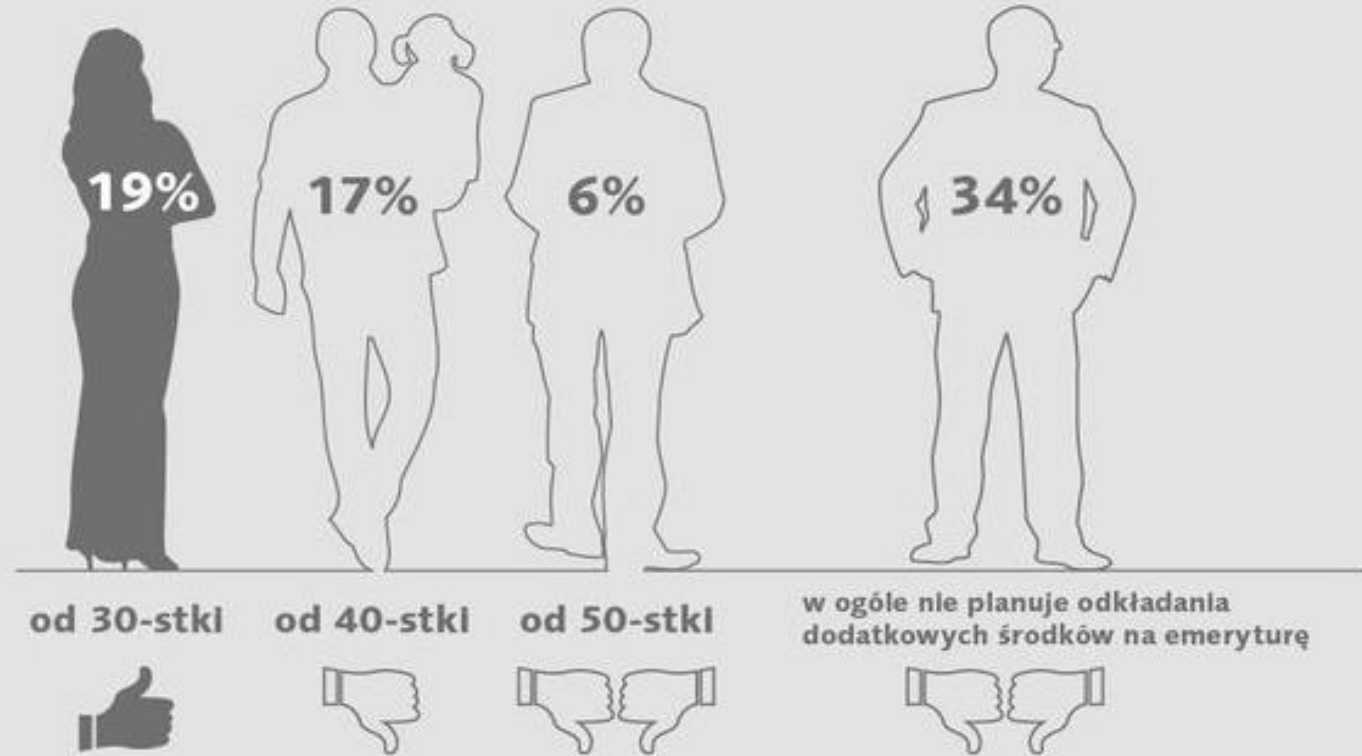
Kiedy planujesz zacząć odkładać środki na emeryturę?

Tylko 19% badanych zaczyna odkładać na swoją emeryturę lub **planuje to zrobić w wieku ok. 30 lat, czyli w wieku pozwalającym na bezpieczne i nieobciążające znacząco domowego budżetu zadbanie o swoją przyszłość.**

17% badanych zaczyna lub planuje zacząć odkładanie na emeryturę dopiero **po 40. roku życia, czyli zbyt późno**, aby spokojnie, małym wysiłkiem finansowym oszczędzić odpowiednie kwoty.

Co trzeci badany w ogóle nie planuje odkładania dodatkowych środków na emeryturę.

W przypadku tych najgorzej zarabiających ten odsetek jest jeszcze wyższy. Może to okazać się w przyszłości problemem dla setek tysięcy emerytów, nie mogących związać końca z końcem.

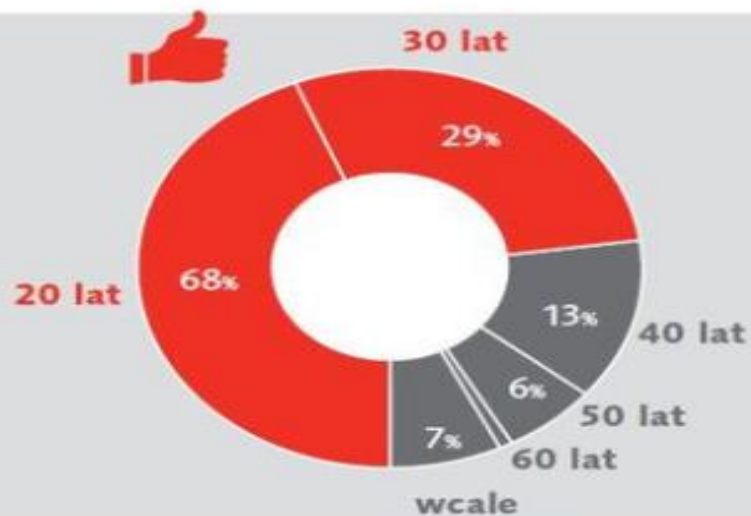

KIEDY, TWOIM ZDANIEM, NAJLEPIEJ ZACZAĆ ODKŁADAĆ NA EMERYTURĘ?

73% badanych trafnie wskazuje, że wiek **20–30 lat** to najlepszy moment do pomyślenia o swojej finansowej przyszłości,

ale

ponad połowa badanych zaczyna oszczędzać **zbyt późno** lub tego nie planuje.

Jesteśmy świadomi konieczności wczesnego odkładania. Gorzej wyglądają nasze faktyczne działania... a właściwie ich brak.

Jak myślisz, ile lat spędzisz na emeryturze?

0 lat

19 lat

30 lat

Ponad 40% badanych twierdzi, że **nie dożyje emerytury** (umrze przed osiągnięciem wieku emerytalnego i nie spędzi na niej ani roku).

Tymczasem, jak wskazuje GUS, **średnia długość życia na emeryturze to ...19 lat!**

Tylko 16% badanych twierdzi, że średnia długość życia na emeryturze wynosi obecnie 15 lub więcej lat.

Co więcej, 27% badanych potwierdza, że ma w rodzinie lub wśród bliskich osoby, które żyją 90 lat lub dłużej...

... czyli spędzają na emeryturze nawet 30 lat, to jest **1/3 swojego życia!**

DLACZEGO POLACY NIE OSZCZĘDZAJĄ NA EMERYTURĘ?

Ile lat będziesz żył na emeryturze?

Polacy nie oszczędzają, bo myślą, że na emeryturze będą żyć krótko.

Badanie Prudential Family Index, przeprowadzone przez IQS na zlecenie towarzystwa ubezpieczeń na życie Prudential na reprezentatywnej grupie Polaków w wieku 25-45 lat, październik 2016.
„Badanie postaw Polaków wobec swojej przyszłości na emeryturze, II edycja”

Wiek emerytalny

Ustawowy wiek przejścia na emeryturę w wybranych krajach OECD.

wiek emerytalny mężczyzn

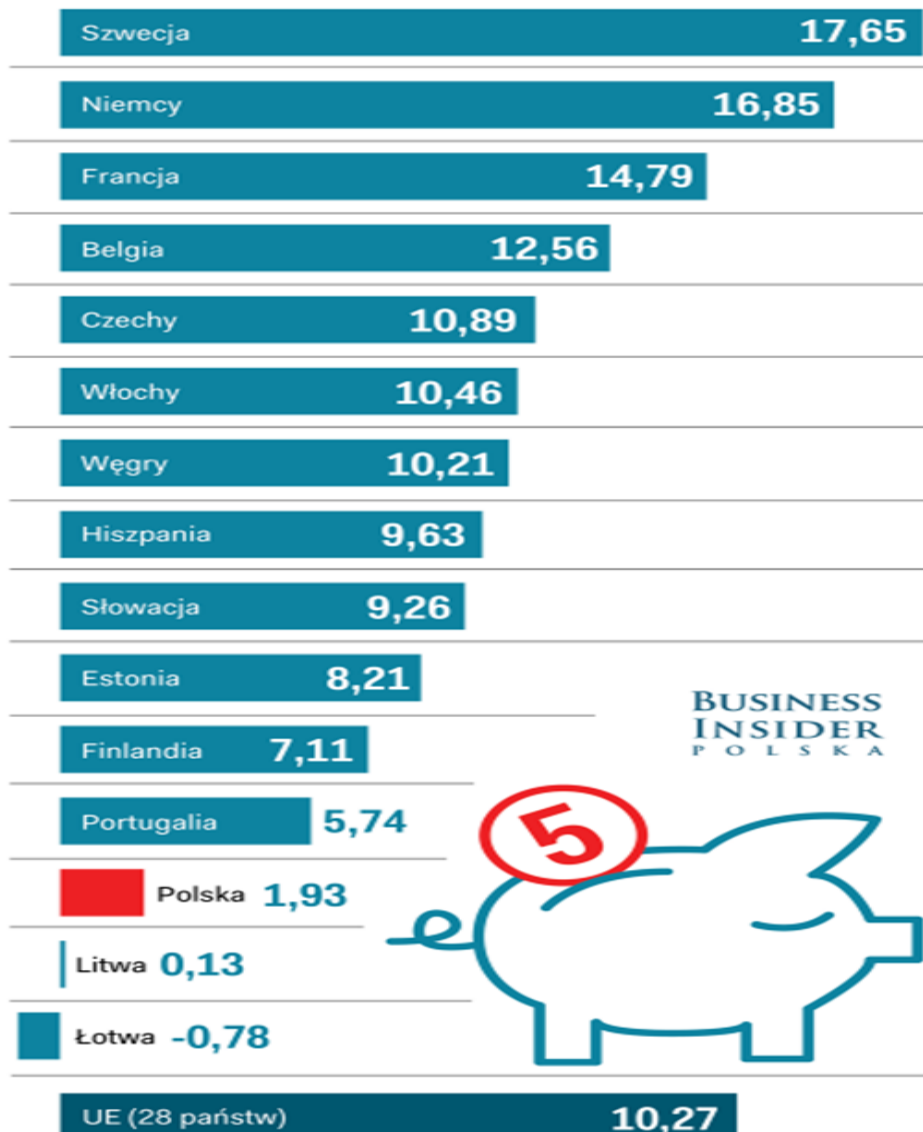
wiek emerytalny kobiet

Infografika PAP

Źródło: QUID

ILE OSZCZĘDZAJĄ POLACY NA TLE INNYCH KRAJÓW EUROPY? Stopa oszczędności gospodarstw domowych w Europie (w proc.)

BUSINESS
INSIDER
POLSKA

ŹRÓDŁO: EUROSTAT

■ Europa się starzeje

Liczba osób płacących składki na 100 emerytów pobierających świadczenia

Kraj	2010	2020	2030	2040	2050	2060
Czechy	177	170	160	151	136	129
Estonia	149	151	150	140	124	113
Finlandia	173	153	136	136	135	129
Francja	167	159	146	136	132	130
Niemcy	162	151	125	110	107	105
Grecja	177	180	170	146	129	130
Węgry	131	135	132	115	100	91
Irlandia	278	239	241	216	191	196
Włochy	147	167	160	139	130	136
Łotwa	152	156	146	130	104	92
Litwa	134	130	122	111	101	91
Poleka	171	166	145	122	99	89
Rumunia	95	92	88	81	76	74
Hiszpania	240	225	193	153	128	126
Szwecja	249	210	185	171	167	154
Holandia	338	295	257	237	238	238

Źródło: European Commission 2012 Ageing Report,
Economic and Budgetary Projections for the 27 EU Members (2010-60)

Do 2050 r. ubędzie:

	Polaków	14 proc.
	Niemców	19 proc.
	Rumunów	20 proc.
	Bułgarów	27 proc.

W 2060 r. aż 34,6 proc. Polaków będzie w wieku 65 lat+.

Na 1 osobę w wieku emerytalnym przypadac będzie 1,54 os. w wieku produkcyjnym.

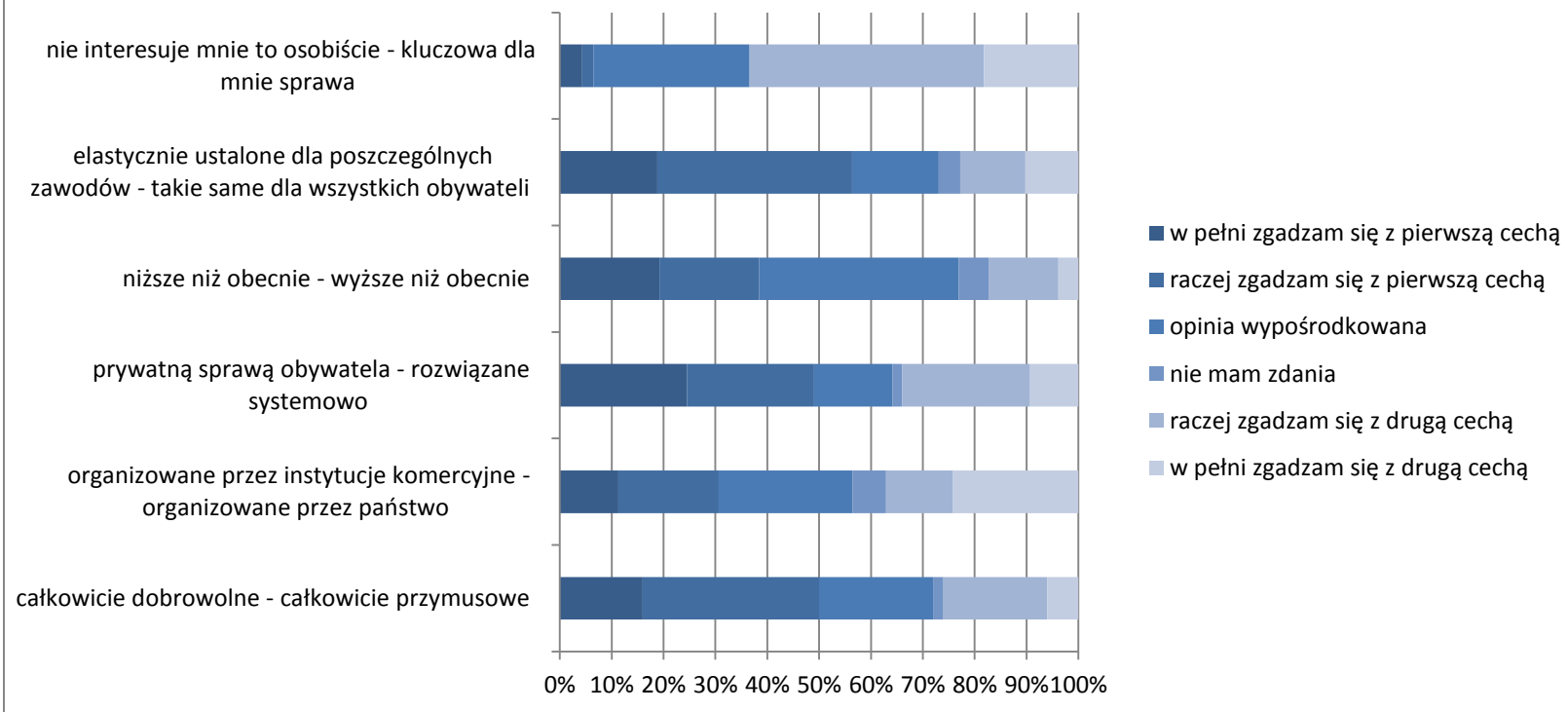
Wyniki badań ankietowych
Postawy wobec obecnego
systemu ubezpieczeń
społecznych

Wyniki badań ankietowych

Postawy wobec obecnego systemu ubezpieczeń społecznych

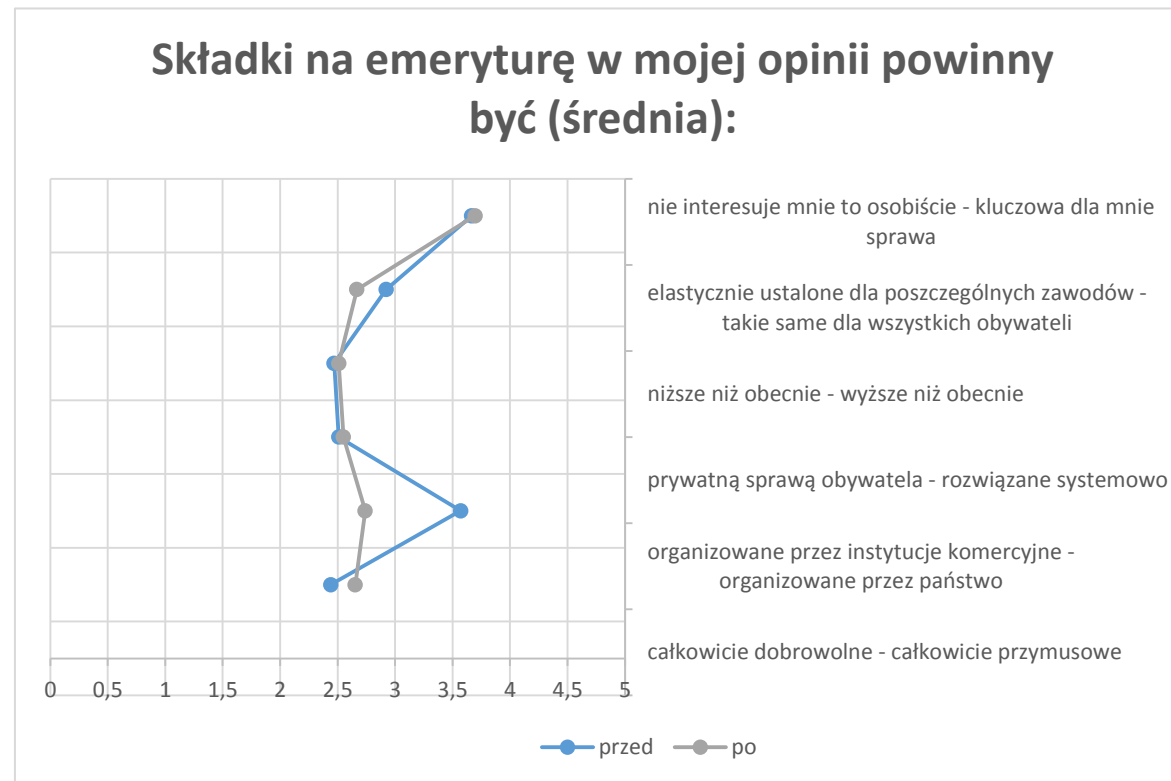
Ogółem, struktura wypowiedzi

Składki na emeryturę w mojej opinii powinny być:

Wyniki badań ankietowych

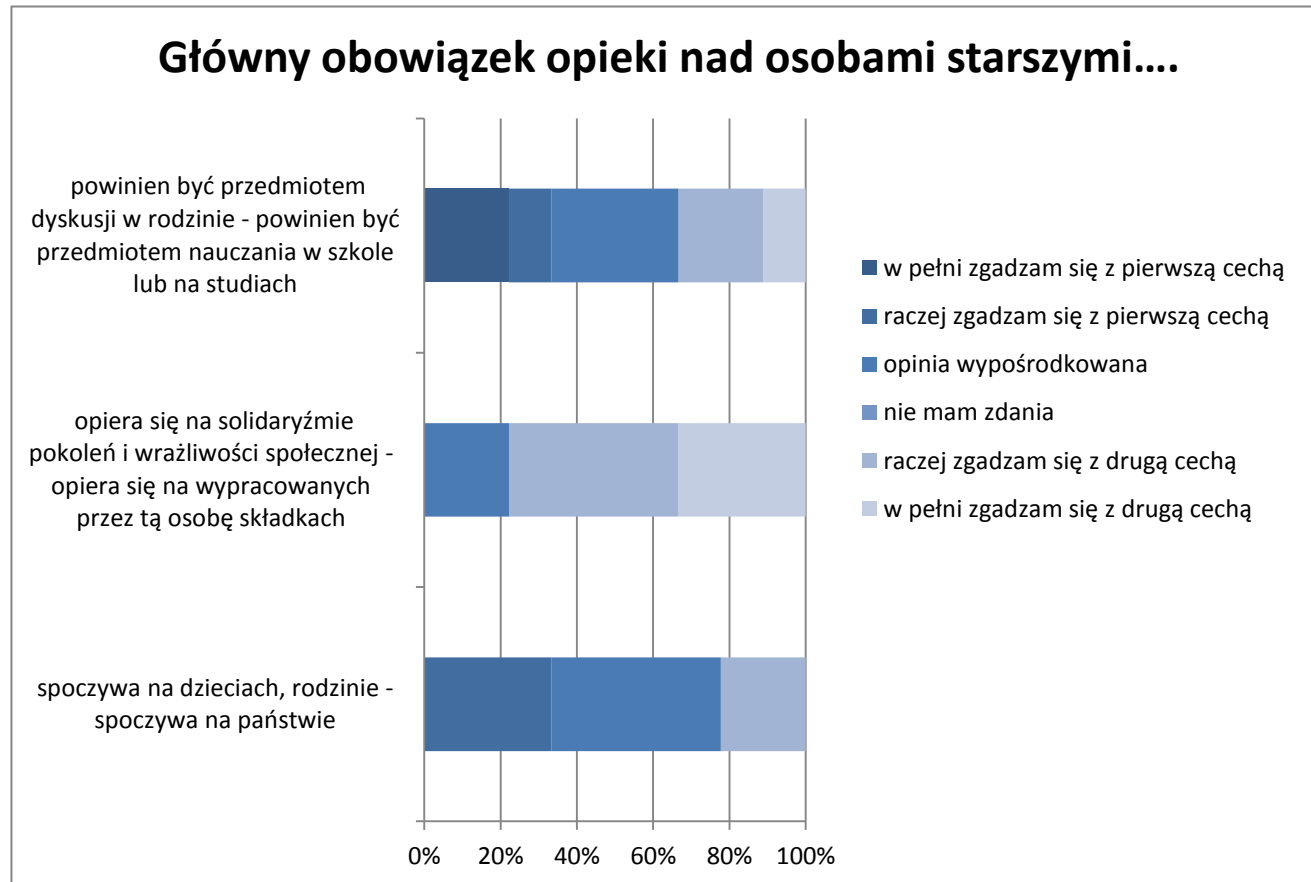
Postawy wobec obecnego systemu ubezpieczeń społecznych studentów PRZED zajęciami z ubezpieczeń i PO zajęciach z ubezpieczeń (średnia wartość)

Wyniki badań ankietowych

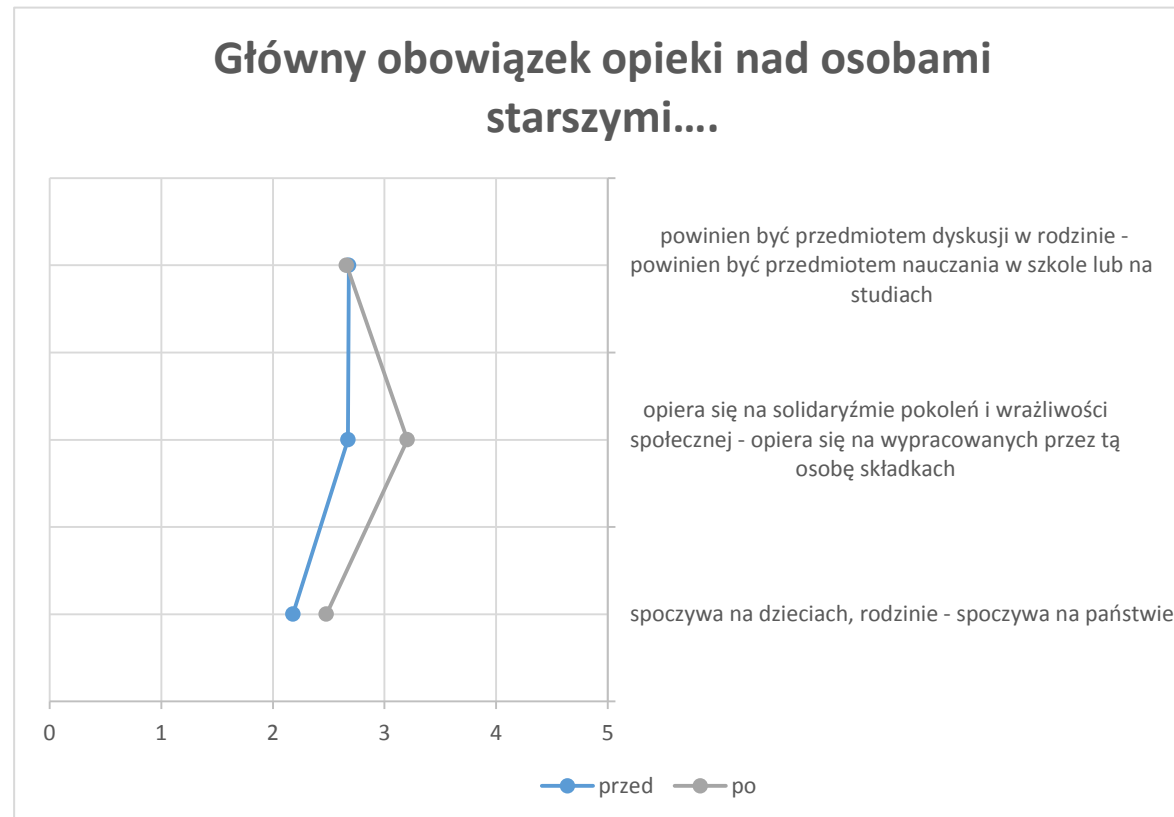
Postawy wobec obecnego systemu ubezpieczeń społecznych

Ogółem, struktura wypowiedzi

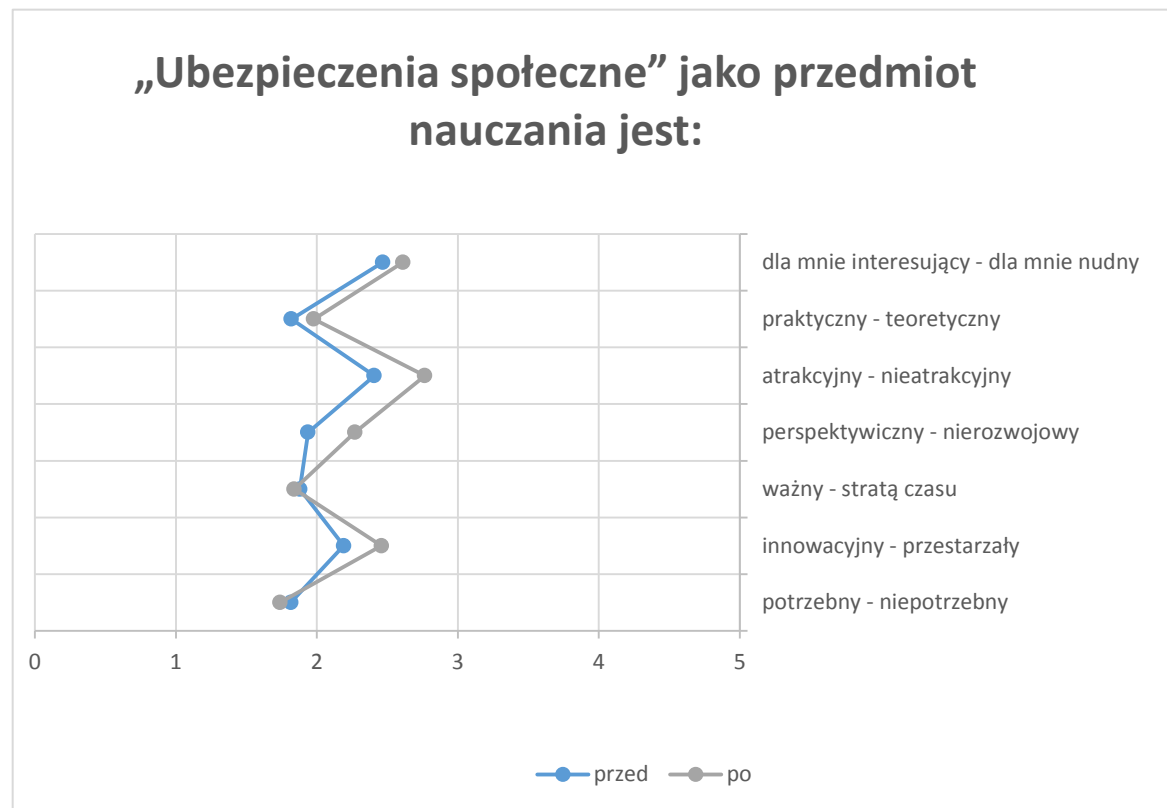
Wyniki badań ankietowych

Postawy wobec obecnego systemu ubezpieczeń społecznych studentów PRZED zajęciami z ubezpieczeń i PO zajęciach z ubezpieczeń (średnia wartość)

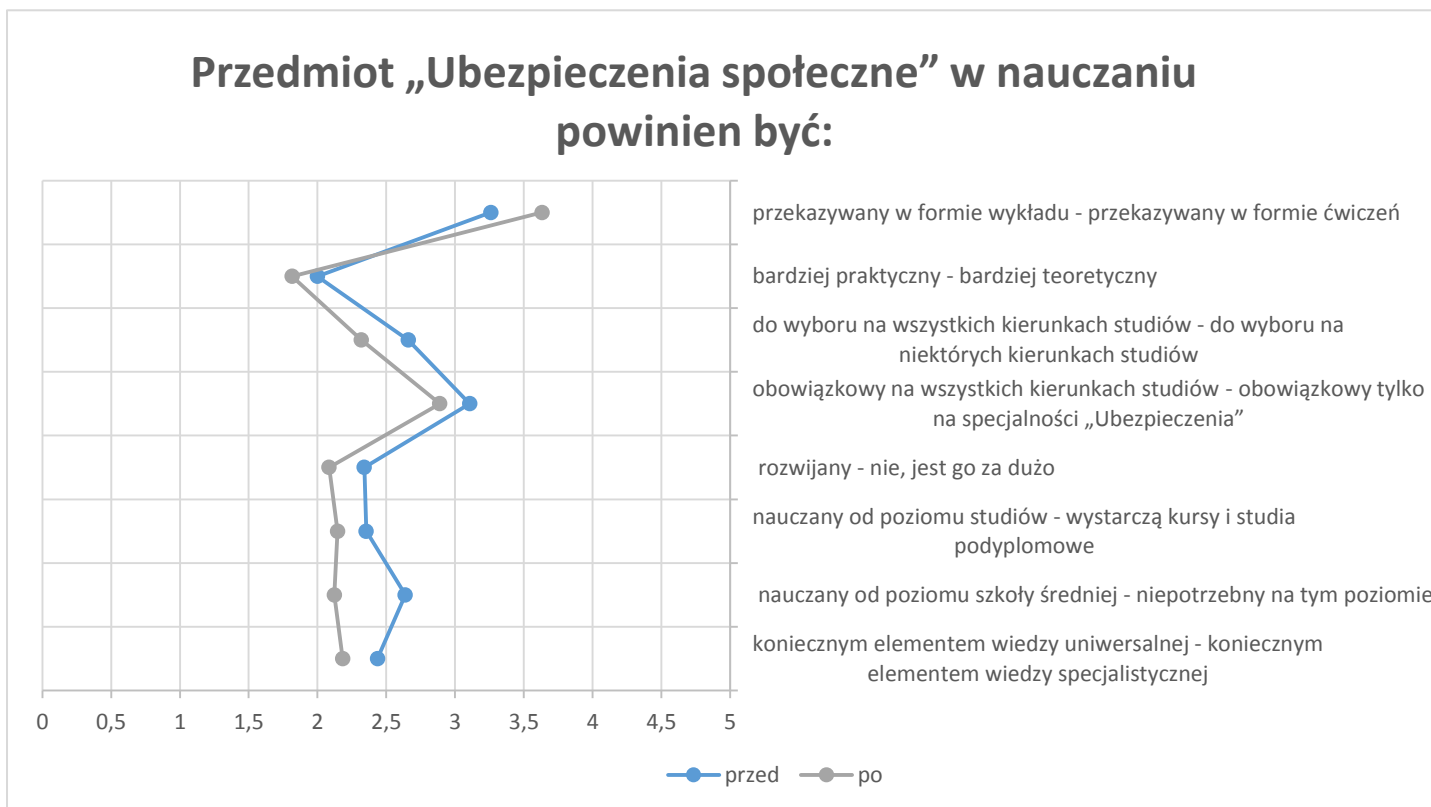
Wyniki badań ankietowych

Stopień zainteresowania studentów problematyką ubezpieczeń społecznych studentów PRZED zajęciami z ubezpieczeń i PO zajęciach z ubezpieczeń (średnia wartość)

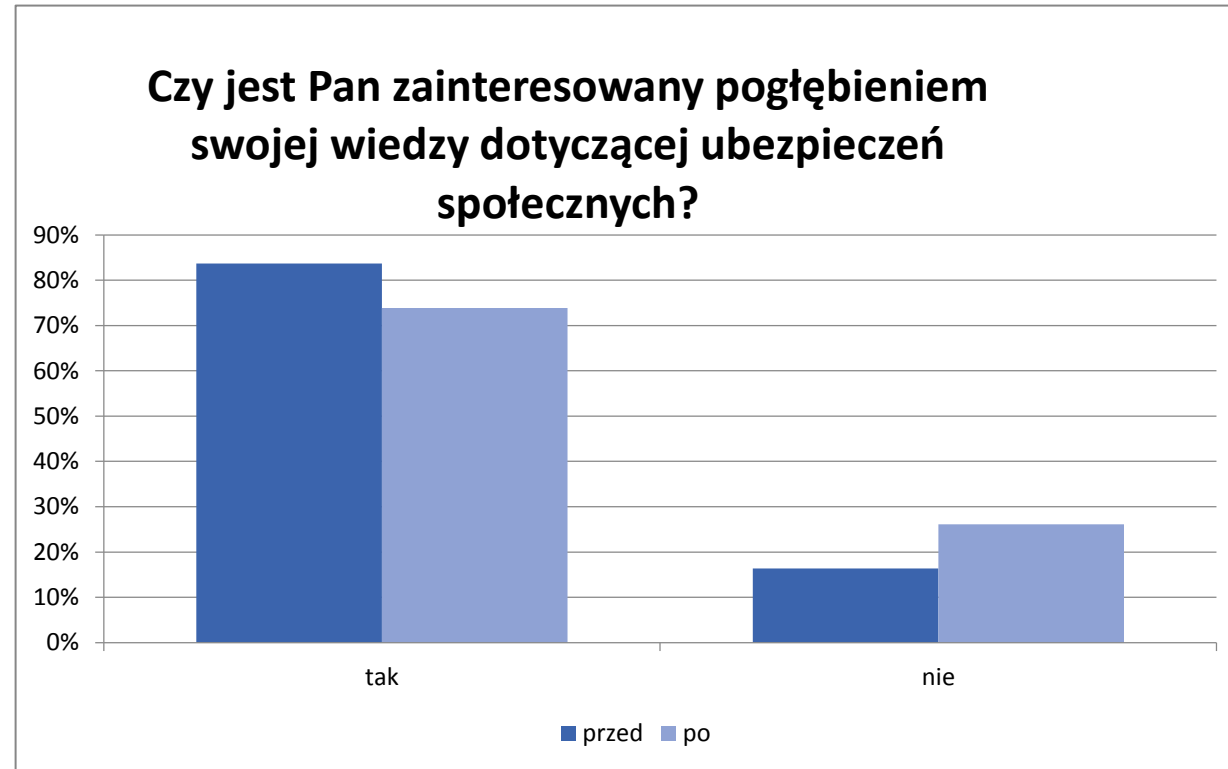

Wyniki badań ankietowych

Postulaty respondentów w zakresie nauczania ubezpieczeń społecznych studentów PRZED zajęciami z ubezpieczeń i PO zajęciach z ubezpieczeń (średnia wartość)

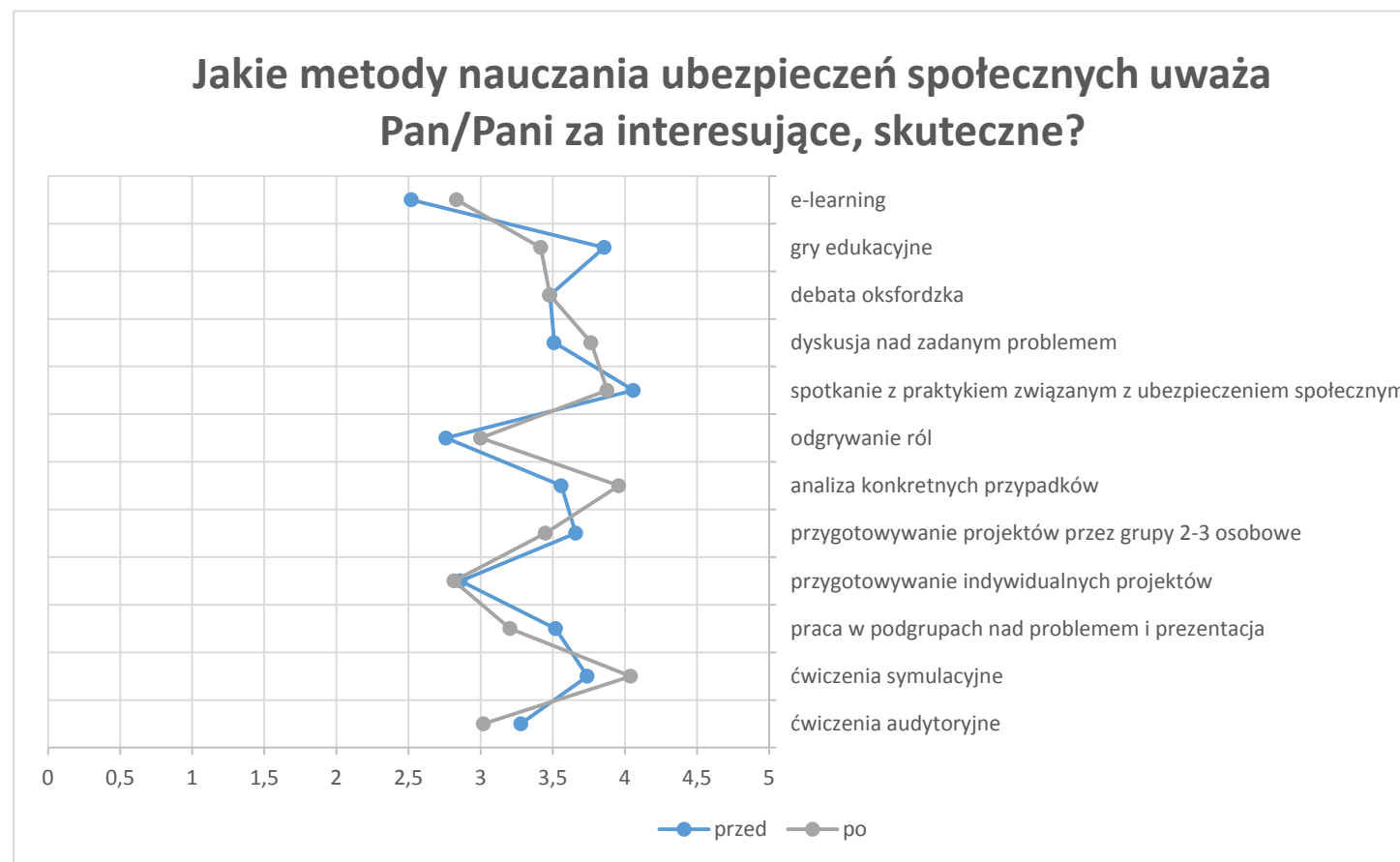

Wyniki badań ankietowych
Gotowość respondentów do pogłębiania wiedzy na temat ubezpieczeń społecznych
studentów PRZED zajęciami z ubezpieczeń i PO zajęciach z ubezpieczeń
(średnia wartość)

Wyniki badań ankietowych

Atrakcyjność form prowadzenia zajęć z ubezpieczeń społecznych w opinii studentów PRZED zajęciami z ubezpieczeń i PO zajęciach z ubezpieczeń (średnia wartość)

Wnioski

1. Niska świadomość potrzeby indywidualnego oszczędzania na starość
2. Edukacja jest ważnym elementem stymulowania świadomości ubezpieczeniowej i postaw
3. Istnieje duże zainteresowanie pogłębianiem problematyki ubezpieczeń społecznych
4. Bardziej preferowane są aktywizujące formy dydaktyczne
5. Potrzeba pogłębienia i rozszerzenia badań postaw i percepcji ryzyka starości

Dziękujemy za uwagę

plonkam@uek.krakow.pl

wanda.sulkowska@interia.pl